

**Nr. 65
22 iunie 2021**

Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

**Copie: Doamnei Maia SANDU,
Președintele Republicii Moldova**

**Doamnei Zinaida GRECEANÎ,
Președintele Parlamentului Republicii Moldova**

**Domnului Aureliu CIOCOI,
Prim-ministrului interimar al Republicii Moldova**

Stimați Domni / Doamne,

Asociația Investitorilor Străini (FIA Moldova) Vă salută și își exprimă înaltele sale considerațiuni.

Prin prezenta adresare, dorim să atragem atenția Domniilor Voastre asupra Hotărârii Consiliului de Administrație a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (ANRE) din 14 iunie 2021, privind aprobarea Metodologiei de calcul și aplicare a prețurilor la produsele petroliere care conține valorile marjelor la comercializarea cu ridicata și la comercializarea cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat, pentru semestrul doi al anului 2021.

Companiile membre FIA – reprezentanții industriei petroliere - au analizat calculul rentabilității activității întreprinderilor propus de ANRE, bazându-se pe valorile marjelor publicate de ANRE la comercializarea cu ridicata și la comercializarea cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat. În rezultat, s-a constatat că marja comercială specifică propusă pentru Semestrul 2, 2021 la comercializarea cu amănuntul a produselor petroliere principale (inclusiv cheltuielile de transport și de asigurare pe teritoriul Republicii Moldova) de 2,33 lei/Litru și la GPL de 1,98 lei/Litru nu acoperă nici măcar cheltuielile minime, necesare bunei funcționări a companiilor petroliere.

Acest fapt rezultă, în mod neechivoc, din informațiile ce se conțin în Raportul ANRE, din luna februarie 2021

(http://anre.md/public/assets/admin/vendor/ckeditor/plugins/fileman/Uploads/ANALIZA_PP_final_1_.pdf), că pentru anul 2020, cheltuielile medii efective aferente strict activității de comercializare a produselor petroliere (cheltuieli ce sunt raportate lunar de companii, ce sunt verificate, confirmate și aprobate de ANRE), pentru Top 6 Retaileri, au fost de **2,47 MDL/Litru**. De asemenea, cheltuielile de transport și de asigurare până pe teritoriul Republicii Moldova (inclusiv marja rafinăriei), conform calculelor efectuate, au fost estimate la 90 bani/Litru. Astfel, pe baza rapoartelor oficiale emise de ANRE pentru 2020, marja comercială specifică pentru Semestrul 2, 2021 conduce la înregistrarea unei pierderi de aproximativ **1 leu și 04 bani/Litru** vândut)!

Prin urmare, toate companiile petroliere vor fi nevoite să suporte pierderi financiare, fără precedent, începând din prima zi de la implementare a Metodologiei - de la **01 Iulie 2021**, pentru că orice litru vândut va aduce o margine negativă!

În comparație cu Hotărârea ANRE nr. 150/2018 din 27.04.2018, valorile aferente comercializării produselor petroliere principale au fost stabilite în cuantum de 3,25 lei/litru. Este inexplicabil faptul că marjele comerciale în 2021 sunt mai mici decât cele stabilite în 2018, având în vedere următorii factori:

Nr.	Tipul de cheltuieli	2018	2021
1.	Rata inflației, %	-	19,2% din 2018 până la 2021
2.	Salariul mediu pe economie	6 268 MDL/luna	8 716 MDL/luna
3.	Taxele locale (plătite), inclusiv:	36 000 MDL/pompa	50 000 MDL/pompa
3.1.	Taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii	5 000 MDL/aparat casă	25 000 MDL /aparat casă

Totodată, contrar Legii nr. 54/2021 (or, anexa nr. 2 conține exclusiv prevederi referitoare la comercializarea cu amănuntul și doar a produselor petroliere principale), ANRE a reglementat atât comercializarea cu ridicata a produselor petroliere principale și comercializare sub orice formă a gazului lichefiat, cât și marjele comerciale pentru comercializarea angro, fapt care contravine expres art. 16, alin. 2 din Legea nr. 100/2017, care prevede că: "Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective."

În continuarea șirului de idei, marjele comerciale stabilite la comercializarea cu ridicata a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat, exclud rațiunea economică de desfășurare a comerțului cu ridicata a acestor produse.

Astfel, prevederile Metodologiei limitează dreptul companiilor la procurarea și comercializarea produselor petroliere și stabilesc interdicții / restricții, neprevăzute de Legea nr. 54/2021, pentru activitatea întreprinderilor, fapt reglementat expres la art. 12 din Legea Concurenței. Prin urmare, având o rentabilitate negativă, activitatea economică a reprezentanților industriei petroliere va fi contrară scopului constituirii sale, ceea ce va avea efecte negative asupra societăților și angajaților acesteia. Fiind în prezența multitudinii de circumstanțe, străine pieței produselor petroliere, care au dus la aprobarea legislației sectoriale, având la bază fundamentarea economică a activității oricărei întreprinderi, solicităm să luați în considerație faptul că prevederile Metodologiei adoptate sunt în contradicție cu art. 1, alin. 1 din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845-XII din 03.01.1992, care stipulează că: "Antreprenoriat este activitatea de fabricare a producției, executare a lucrărilor și prestare a serviciilor, desfășurată de cetățeni și de asociațiile acestora în mod independent, din proprie inițiativă, în numele lor, pe riscul propriu și sub răspunderea lor patrimonială cu scopul de a-și asigura o sursă permanentă de venituri."

În astfel de circumstanțe, când activitatea economică este irațională și aduce prejudicii imediate și directe, companiile membre FIA – reprezentanți ai industriei petroliere, solicită intervenția autorităților vizate pentru a preveni colapsul pieței produselor petroliere, dar și adresarea în instanțele de arbitraj comercial internațional, privind protecția investițiilor conform acordurilor bilaterale încheiate între

Guvernul RM cu Romania, Confederația Elvețiană și Federația Rusă privind promovarea și protecția reciprocă a investițiilor.

De asemenea, solicităm respectuos ANRE să prezinte în termeni restrânși **descifrări și calcule** care ar explica / justifica raționamentul stabilirii unor asemenea marje comerciale, precum și a coeficientului de eficientizare, coeficient ce nu a fost discutat și explicat la nici o etapă a consultărilor despre cum a fost stabilit, pe ce analize interne ANRE se bazează, care sunt indicatorii economici pe baza căruia funcționează, la ce nivel s-a stabilit, etc.

Ca și un sumar al tuturor scrisorilor și intervențiilor din ultimele 6 luni, putem concluziona ferm că Legea nr. 54/2021 și Metodologia corespunzătoare au fost elaborate și aprobate, fără a lua în considerare specificul industriei petroliere, realitatea la zi, dar și propunerile și observațiile pertinente ale membrilor FIA din industria petroliere. Tot aici, ținem să constatăm că prevederile Metodologiei nu au la bază, sub nici o formă, analize și cifre reale din piață și nici analize interne și rapoarte ANRE oficiale (ce au fost publicate anterior). Implementarea Metodologiei, în versiunea actuală, va declanșa un singur efect, *de domino*: falimentarea companiilor – reprezentanți ai industriei petroliere - într-o perioadă scurtă de timp, ceea ce va avea un impact major negativ, imediat, nu doar asupra economiei, dar și va implica riscuri reputaționale asupra imaginii Republicii Moldova.

În speranța unui dialog constructiv și efectiv, reiterăm înaltele noastre considerațiuni.

Cu profund respect,

Director executiv

Ana Groza

